

Dosarul nr. 3ra-1281/22
2-20098124-01-3ra-19122022

Prima instanță: Judecătoria Cahul sediul central (jud. E. Bancov)
Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. V. Movilă, S. Pilipenco, E. Dvurecenshii)

ÎNCHEIERE

25 ianuarie 2023

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Ala Cobăneanu
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată a lui Dumitru Acriș împotriva Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul cu privire la contestarea actului administrativ

împotriva deciziei din 6 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, prin care a fost respins apelul depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu și menținută hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Cahul sediul central, prin care acțiunea a fost respinsă

constată:

La 13 august 2020, Dumitru Acriș a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul și Primarului comunei Pelinei, Tudor Luca cu privire la contestarea actului administrativ.

În motivarea acțiunii a invocat că la 20-21 ianuarie 2020, aflându-se în biroul de serviciu, secretarul consiliului local Ana Fus i-a transmis, prin curierul Aliona Negoită, dispoziția primarului nr. 08-i din 13 ianuarie 2020 privind atribuirea treptei, clasei și coeficientului de salarizare, în care era indicat că în baza deciziei Consiliului comunal Pelinei nr. 1/2 din 12 decembrie 2019, tabelul nr. 5, începând cu 1 ianuarie 2020 fiindu-i stabilit cuantumul salariului de bază 8 206 de lei.

A comunicat că a mers la contabilitate unde a aflat că din 1 ianuarie 2020, s-a mărit salariul de la 7 000 de lei la 8 000 de lei.

În timp ce se afla la contabilitate, a venit și primarul comunei Pelinei, Tudor Luca, care i-a comunicat că din lipsa banilor în buget, consiliul local a redus mai multe funcții, inclusiv și a sa.

A menționat reclamantul că, ajungând în biroul secretarei consiliului local, aceasta i-a înmănat o altă dispoziție cu nr. 13-i din 23 ianuarie 2020 și un nou contract de muncă. Potrivit ultimei dispoziții, salariul de bază era deja de 4 103 de lei, în noul contract era prevăzut că și durata zilei de muncă era de 4 ore.

La 24 ianuarie 2020, a solicitat copia deciziei consiliului local cu anexa referitoare la statele de personal pentru Casa de cultură, deși acestea urmau să-i fie înmănate în calitate de conducător de instituție contra semnătură, cel puțin imediat după ședința consiliului din 12 decembrie 2020 (3,25 funcții – cifră neschimbată la 27 decembrie 2020).

A accentuat că eliberarea actelor solicitate i-a fost refuzată din partea secretarului, dânsul fiind amenințat că dacă nu se va conforma deciziei consiliului și dispoziției primarului va pierde lucrul, iar încercarea de a antrena primarul pentru influențarea secretarului de a-și îndeplini atribuțiile, nu a avut succes.

Încercând același lucru și în următoarele zile, dar venind cu o cerere scrisă privind eliberarea actelor solicitate, i s-a refuzat primirea și înregistrarea cererii. Plângerea la primar la fel nu a avut efect. Nici solicitarea avocatului din 31 ianuarie 2020, nu s-a soldat cu succes, însă a servit temei pentru aplicarea unei sancțiuni disciplinare.

A relatat că la 21 februarie 2020, timp în care se afla în concediu medical, secretara consiliului local Ana Fus i-a adus la cunoștință schema de încadrare a personalului Casei de cultură Pelinei, aprobată de primar, din care rezultă reducerea a 0,5 funcții de director șef al Casei de cultură și 1,5 funcții de paznic.

Invocând principiile expuse în Legea culturii, capitolul VI organizarea și reglementarea economică a culturii, prevederile Regulamentului-tip aprobat prin ordinul Ministerului Culturii și Turismului nr. 121 din 13 aprilie 2006, a evidențiat că statele de personal puteau fi aprobate/modificate la minim 3,0 funcții: director – 1,0, director artistic – 1,0 și regizor, adică puteau fi reduse oricare alte funcții existente anterior, inclusiv cea de tehnician pentru exploatarea utilajelor tehnice și de sonorizare – 1,0 funcții (din cele recomandate de regulamentul-tip pentru casele de cultură de categoria III).

A menționat că decizia consiliului comunal, prin care s-au aprobat statele de personal în cuantum de 3,25 funcții, se încadrează în limitele prevăzute de actele normative, or la decizia respectivă la momentul adoptării nu se cunoaște, dacă a fost anexată organigrama funcțiilor, aceasta fiind aprobată doar de primar ca anexă la un ordin al Ministerului Finanțelor, nu ca anexă la propria dispoziție și nici la careva decizie a consiliului comunal ori ca fiind emisă în baza deciziei.

La fel, nu este clară nici data emiterii/semnării documentului respectiv.

Astfel, a specificat că anexa nr. 3 la ordinul Ministerului Finanțelor nr. 218 din 12 decembrie 2018 pentru anul 2020, aprobată de primar, este lovită de nulitate absolută, deoarece contravine normei imperative a legii, respectiv conține un viciu deosebit de grav evident, potrivit art. 141 alin. (4) Cod administrativ.

Admițând și situația că reducerea nominală a funcțiilor indicate a fost totuși aprobată în urma dezbaterilor de către consiliul local, decizia în această parte la fel este nulă.

A considerat că, în asemenea cazuri, primarul era obligat, potrivit art. 29 lit. e) și t) din Legea cu privire la administrația publică locală nr. 436 din 28 decembrie 2006, să constate ilegalitatea deciziei în partea aprobării/reducerii statelor de personal la Casa de cultură și, potrivit art. 20 din lege, să sesizeze Oficiul teritorial al Cancelariei de Stat și/sau instanța de contencios administrativ, în vederea anulării ei.

A subliniat că autoritățile publice locale au neglijat prevederile art. 88 Codul muncii și au purces la hărțuirea lui.

În continuare, în timp record, i s-au întâmplat mai multe lucruri negative, și anume, eliberarea din serviciu, ceea ce a fost executat cu participarea unor angajați ai primăriei și altor persoane, inclusiv antrenarea colaboratorilor de poliție, care îl amenințau că o să fie dat afară, ceea ce i s-a și întâmplat.

Așadar, primarul Tudor Luca, permițându-i deplasările la mun. Cahul, știind cu certitudine cu ce s-a ocupat în zilele de 28-30 ianuarie 2020, informația verbală fiindu-i comunicată zilnic, a dat indicații să fie întocmit procesul-verbal nr. 2 din 30 ianuarie 2020 privind lipsa nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore consecutiv în acele zile, semnat și de el personal.

A remarcat că toate dispozițiile primarului privind aplicarea sancțiunilor, cât și cele de corectare și modificare a lor nu corespund cerințelor de formă și conținut impuse de lege, inclusiv normelor Codului muncii, Codului administrativ. Acestea rezultă din hotărârea Comisiei de disciplină a Primăriei comunei Pelinei, care examinând superficial și tendențios înscrisurile prezentate de primar și secretara consiliului comunal, au adoptat o hotărâre privind aplicarea concomitent, într-o singură zi, a patru sancțiuni disciplinare în privința lui, fără a-i da măcar posibilitatea de a se pregăti de ședință, de a prezenta explicații, dovezi în combaterea circumstanțelor descrise în notele informative, sesizarea polițistului de sector, altor înscrisuri prezentate comisiei.

Ulterior, primarul doar a preluat secvențe din hotărârea comisiei de disciplină, limitându-se practic la transcrierea sancțiunilor aplicate de comisie.

A afirmat că sancțiunile disciplinare, potrivit Codului muncii, pot fi aplicate salariaților doar de angajator și nu de comisia disciplinară, care este un organ consultativ (art. 207, 208 Codul muncii), iar conținutul dispozițiilor urma să corespundă rigorilor impuse de art. 210 Codul muncii, respectiv art. 119, 120 Cod administrativ.

Prin urmare, dispozițiile contestate sunt lovite de nulitate.

Pe de altă parte, examinând procesul-verbal al comisiei de disciplină și înscrisurile în baza cărora comisia a decis aplicarea sancțiunilor disciplinare, a invocat și lipsa faptelor și a careva temeuri de adoptare a unei asemenea hotărâri.

Astfel, în baza art. 9 alin. (2) lit. e), f), g), g¹) Codul muncii, sancțiune disciplinară sub formă de „avertisment” a fost aplicată pentru refuzul de a semna noul contract de muncă propus în legătură cu reducerea funcției. Angajatul nu poate fi obligat sub nicio formă să semneze careva acte, mai ales defavorabile, aduse la cunoștință cu încălcarea procedurilor legale și pe care intenționa să le conteste.

Sanțiunea disciplinară sub formă de „mustrare” a fost aplicată pentru neefectuarea procedurii de eliberare conform art. 88 alin. (1) lit. a) Codul muncii și pentru neîndeplinirea deciziei consiliului comunal nr. 1/2 din 12 decembrie 2019.

A accentuat că motive și temeuri juridice de a pune în aplicare decizia menționată nu avea la acel moment.

A indicat că la cererea sa adresată poliției din 28 ianuarie 2020 privind luarea măsurilor în privința lui Dumitru Stăvilă, care în noaptea spre 14 ianuarie 2020, spărgând din neglijență un geam la casa de cultură (informația fiind comunicată imediat primarului și polițistului de sector), deși a promis în câteva zile să-l repare, refuza să înlăture paguba. A menționat că, deși acest lucru a fost recunoscut de făptaș, de către polițistul de sector Dumitru Guțu (care anterior l-a avertizat în privința faptului că va fi dat afară de la lucru), fără niciun temei a fost întocmit un proces-verbal în privința sa cu aplicarea amenzii (1 500 de lei) pentru huliganism nu prea grav – art. 354 Cod contravențional.

A învederată că, fără a aștepta măcar termenul prevăzut de lege de contestare a deciziei adoptate, șeful sectorului de poliție, Ștefan Samoilă a trimis în adresa primarului comunei Pelinei o sesizare, prin care a cerut examinarea ei și aplicarea în privința sa a măsurilor disciplinare. Decizia adoptată de poliție a fost contestată, însă hotărârea nu este definitivă.

În pofida acestui fapt, sesizarea a servit temei de aplicare a sancțiunii disciplinare – „mustrare aspră”, aplicată de comisia disciplinară.

Sanțiunea disciplinară sub formă de „eliberare din funcție (concediere)”, în baza procesului-verbal nr. 2 din 30 ianuarie 2020 și art. 86 alin. (1) lit. h) Codul muncii, a fost aplicată pentru lipsa nemotivată de la serviciu mai mult de 4 ore consecutiv și neîndeplinirea obligațiilor de muncă.

A menționat că cererea privind anularea dispoziției nr. 29-i din 18 martie 2020 cu privire la concedierea sa din funcție, prin care s-a dispus încetarea contractului individual de muncă între el și Primăria com. Pelinei și restabilirea sa în funcția deținută până la concediere, rezultă din circumstanțele expuse mai sus și dreptul angajatului de a solicita acest lucru (art. 89 Codul muncii).

A accentuat că cererea privind încasarea de la pârât în beneficiul său, cu titlu de compensare a salariului pe care nu l-a primit, ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci pentru întreaga perioadă de absență forțată de la muncă, în mărime nu mai mică decât salariul mediu lunar cu majorările introduse după 1 ianuarie 2020 fie pe parcurs pentru 1,0 funcții (întregă), deținută anterior, se întemeiază pe prevederile art. 330 alin. (1) lit. b) Codul muncii.

Cererea de încasare de la pârâți în beneficiul său a sumei de 50 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, reclamantul a întemeiat-o pe prevederile art. 329 Codul muncii, art. 1198, 2006 Cod civil.

A evidențiat că toată viața a activat în domeniul culturii. Prin activitatea sa profesională a contribuit la propagarea culturii, păstrării și dezvoltării tradițiilor populare, naționale în rândurile populației de toate vârstele, inclusiv ultimii 17 ani în calitate de director al Casei de cultură din satul Pelinei. În această perioadă a depus stăruință, dăruire și efort la formarea a două ansambluri populare „Pelinița” și „Pelinașii”, care prin participarea la diferite concursuri, festivaluri (inclusiv

internaționale), concerte au dus faima satului și raionului Cahul în întreaga republică și peste hotarele ei.

Pentru munca depusă și rezultatele obținute de mai multe ori a fost menționat cu premii și diplome, iar în perioada de activitate nu a avut nicio sancțiune disciplinară. Era și firesc să spera că va ajunge cu bine și la momentul pensionării onorabile la 27 iulie 2021, când urma să împlinească vârsta de 63 de ani și circa 45 de ani stagiul de muncă mai ales că recent, pe sfârșitul activității sale și statul a hotărât să investească în cultură, apreciind-o ca unul din pilonii de bază în educația și dezvoltarea societății.

În acest sens, începând cu 1 decembrie 2019, pentru a face mai atractive funcțiile angajaților în cultură s-au dublat salariile, iar din 1 ianuarie 2020, s-a majorat din nou. Majorările salariale au bucurat angajații, dar au supărat angajatorii – autoritățile locale, care conform legii, la moment sunt fondatorii caselor de cultură, respectiv și finanțatorii instituțiilor de cultură, fapt ce i-a speriat că se va mări sarcina privitor la cheltuieli a bugetului local și probabil au hotărât să micșoreze cheltuielile din buget prin reducerea statelor de personal, dar au făcut-o cu încălcarea legii și programelor de stat privind strategia dezvoltării societății, motive din care a hotărât să se opună samavolniciei autorităților locale.

Motiv din care s-au creat mai multe situații de conflict, inclusiv cu angajații, creându-i-se în rezultat o imagine proastă chiar și în rândul sătenilor, în timp record s-au înscenat niște presupuse încălcări a disciplinei de muncă, ordinii publice, urmate de aplicarea neîntemeiată a mai multor sancțiuni disciplinare finisate cu eliberarea ilegală din funcția deținută, la inițiativa angajatorului.

A afirmat că odată cu pornirea acestei campanii de denigrare a sa, i-a fost afectată starea moral-psihologică, simțindu-se neputincios, frustrat și epuizat emoțional în legătură cu pierderea încrederii în sine și în oamenii cu care a conlucrat o viață.

A precizat că în urma concedierii ilegale, a rămas fără surse de existență. Micile economii, pe care le avea s-au epuizat, în legătură cu ce este pus în situația de a cere ajutorul rudelor, prietenilor, să facă împrumuturi pentru asigurarea strictului necesar.

Toate aceste evenimente negative s-au reflectat și asupra stării de sănătate, care s-a înrăutățit simțitor, aflându-se în concediu medical din 3 februarie 2020 până la 16 martie 2020, și ambulator și staționar.

A considerat că în rezultatul acțiunilor reprezentanților autorităților locale și sancțiunilor ilegale aplicate i-au fost cauzate și daune morale, pe care le-a apreciat în quantum bănesc la suma de 50 000 de lei, care urmează a fi încasată în mod solidar de la pârâți.

Și-a întemeiat pretențiile în temeiul dispozițiilor art. 163, 164, 207, 208 Cod administrativ, art. 56, 166, 167 CPC.

A solicitat constatarea nulității deciziei Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul nr. 1/2 din 12 decembrie 2020 privind aprobarea bugetului local, în partea aprobării statelor de personal – 3,25 unități, inclusiv 0,5 funcții director al Casei de cultură Pelinei, prevăzute în anexa nr. 5, anularea dispoziției Primarului comunei Pelinei nr. 13-i din 23 ianuarie 2020 cu privire la atribuirea treptei, clasei și

coeficientului de salarizare lui Dumitru Acriș, anularea dispoziției nr. 25-i din 18 martie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, modificată și completată prin dispoziția nr. 30-i din 6 aprilie 2020, anularea dispoziției nr. 26-i din 18 martie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, modificată și completată prin dispoziția nr. 31-i din 6 aprilie 2020, anularea dispoziției nr. 27-i din 18 martie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, modificată și completată prin dispoziția nr. 32-i din 6 aprilie 2020, anularea dispoziției nr. 28-i din 18 martie 2020 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare, modificată și completată prin dispoziția nr. 33-i din 6 aprilie 2020, anularea dispoziției nr. 29-i din 18 martie 2020 cu privire la concedierea din funcție, restabilirea sa în funcția deținută până la concediere, încasarea de la pârâți în beneficiului său, cu titlu de compensație a salariului, pe care nu l-a primit în legătură cu privarea ilegală de posibilitatea de a munci pentru întreagă perioadă de absență forțată de la muncă, în mărime nu mai mică decât salariul mediu lunar cu majorările introduse de la 1 ianuarie 2020 fie pe parcurs pentru 1,0 funcție deținută anterior, încasarea de la pârâți în beneficiului său a sumei de 50 000 de lei cu titlu de compensare a prejudiciului moral cauzat, precum și încasarea de la pârâți în beneficiului său, cu titlu de compensare a cheltuielilor suplimentare legate de contestarea eliberării din serviciu, cheltuielile de judecată (serviciile juridice).

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Judecătorei Cahul sediul central, au fost separate într-un proces aparte pretențiile de drept civil: acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitru Acriș împotriva Primarului comunei Pelinei, Tudor Luca și Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul cu privire la anularea dispozițiilor primarului comunei Pelinei raionul Cahul nr. 13-i din 23 ianuarie 2020, nr. 25-i din 18 martie 2020, nr. 26-i din 18 martie 2020, nr. 27-i din 18 martie 2020, nr. 28-i din 18 martie 2020, nr. 29-i din 18 martie 2020, restabilirea în funcție, încasarea salariului, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, și de drept administrativ: acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitru Acriș împotriva Primarului comunei Pelinei, Tudor Luca și Consiliul comunal Pelinei raionul Cahul cu privire la constatarea nulității parțiale a deciziei Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul nr. 1/2 din 12 decembrie 2020.

Acțiunea la cererea de chemare în judecată înaintată de Dumitru Acriș împotriva Primarului comunei Pelinei, Tudor Luca și Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul cu privire la anularea dispozițiilor primarului comunei Pelinei raionul Cahul nr. 13-i din 23 ianuarie 2020, nr. 25-i din 18 martie 2020, nr. 26-i din 18 martie 2020, nr. 27-i din 18 martie 2020, nr. 28-i din 18 martie 2020, nr. 29-i din 18 martie 2020, restabilirea în funcție, încasarea salariului, a prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată, a fost transmisă în Secția de evidență și documentare procesuală a Judecătorei Cahul sediul central, pentru a fi repartizată aleatoriu, prin intermediul PIGD.

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Judecătorei Cahul sediul central, a fost admisă cererea reprezentantului reclamantului Dumitru Acriș, avocatul Vasile Șoitu privind modificarea calității procesuale a pârâtului Primarul comunei Pelinei, Tudor Luca, din pârât în terț.

A fost modificată calitatea procesuală a pârâtului Primarul comunei Pelinei, Tudor Luca, din pârât în terț.

Prin încheierea din 3 decembrie 2020 a Judecătoriei Cahul sediul central, au fost atrași în proces în calitate de terți Hristofor Nărea și Tudor Avădăanii.

Prin hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Cahul sediul central, a fost respinsă acțiunea în contencios administrativ depusă de Dumitru Acriș împotriva Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul, terți Primarul comunei Pelinei, Tudor Luca, Hristofor Nărea și Tudor Avădăanii cu privire la constatarea nulității deciziei Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul nr. 1/2 din 12 decembrie 2019, ca fiind neîntemeiată.

La 16 iunie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (1) Cod administrativ, Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 20 septembrie 2021, cu respectarea termenului prevăzut la art. 232 alin. (2) Cod administrativ, a fost prezentată motivarea apelului.

Prin decizia din 6 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, a fost respins apelul depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu și menținută hotărârea din 11 iunie 2021 a Judecătoriei Cahul sediul central.

La 28 noiembrie 2022, Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 6 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 23 ianuarie 2023, Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 6 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi decizii de admitere integrală a acțiunii.

La 21 decembrie 2022, în adresa Consiliului comunal Pelinei raionul Cahul, Primarului comunei Pelinei, Tudor Luca, Hristofor Nărea și Tudor Avădăanii a fost expediată copia recursului depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f. d. 200), fiind recepționată de Consiliul comunal Pelinei raionul Cahul, Primarul comunei Pelinei, Tudor Luca și Hristofor Nărea la 27 decembrie 2022, iar de Tudor Avădăanii la 28 decembrie 2022, ceea ce se atestă prin avizele de recepție anexate la actele cauzei (f. d. 201-204 vol. II).

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, intimații nu și-au valorificat acest drept procedural și nu au depus referințe.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, în raport cu actele cauzei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată inadmisibilitatea acestuia, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă

este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere. Recursul se declară inadmisibil în special când recursul a fost depus după expirarea termenului stabilit la art. 245 alin. (1).

Conform art. 245 alin. (1) și (2) Cod administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Totodată, regulile generale ce țin de calcularea termenelor în materie de contencios administrativ sunt reglementate prin prisma art. 195 Cod administrativ potrivit cărora procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

În conformitate cu art. 110 CPC, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Conform art. 111 alin. (1)-(4) CPC, actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege. În cazul în care nu este stabilit prin lege, termenul de procedură se fixează de către instanța judecătorească. Termenul de procedură se instituie prin indicarea unei date calendaristice, datei comunicării actului de procedură, a unei perioade sau prin referire la un eveniment viitor și cert că se va produce. În ultimul caz, actul de procedură poate fi efectuat în decursul întregii perioade. Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului. Dacă începutul curgerii termenului se determină prin începutul unei zile, această zi se include în termen.

Potrivit art. 113 CPC, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Pornind de la prevederile legale menționate supra, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că termenele procedurale stabilesc regimul optim pentru realizarea justiției, fiind o modalitate de ordonare a realizării acțiunilor procedurale și fortificarea securității raporturilor juridice.

Exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, căror li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

Potrivit art. 223 Cod administrativ, hotărârile și alte acte de dispoziție prin care se stabilesc termene, precum și numirea ședințelor și citațiile se notifică participanților la proces conform art. 96-114.

În conformitate cu art. 96 alin. (1) Cod administrativ, notificările și comunicările către participanții la procedura administrativă se realizează în orice formă de comunicare adecvată, rapidă și eficientă din punctul de vedere al costurilor. Comunicarea prin mijloace electronice are prioritate dacă este adecvată obiectului comunicării și acceptată de participantul la procedură.

Din dispozițiile art. 97 alin. (1) și (3) Cod administrativ, rezultă că notificarea este comunicarea, dispusă de autoritatea publică, a unui înscris în forma stabilită de prezentul cod. Autoritatea publică poate alege între următoarele forme de notificare: a) notificare prin act de recunoaștere a recepționării; b) notificare prin poștă cu act de notificare; c) notificare prin poștă cu scrisoare recomandată; d) notificare prin poștă electronică sau prin mijloace electronice de comunicație dedicate.

Astfel, din actele cauzei cert rezultă că la 6 octombrie 2022, Curtea de Apel Cahul a pronunțat, în ședință publică, dispozitivul deciziei (f. d. 158 vol. II).

Se mai constată că în dispozitivul deciziei din 6 octombrie 2022, Curtea de Apel Cahul a indicat cu suficientă claritate căile, termenul și modul de atac al acesteia prevăzut de legislația în vigoare.

Totodată, se reține că la 18 octombrie 2022, Curtea de Apel Cahul, prin intermediul oficiului poștal, a notificat lui Dumitru Acriș spre cunoștință copia dispozitivului deciziei din 6 octombrie 2022, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele dosarului (f. d. 175 vol. II).

Așadar, având în vedere cele expuse mai sus, se înțelege că termenul de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, pentru prezentarea recursului nemotivat a început să curgă la data de 7 octombrie 2022, ziua imediat următoare datei notificării dispozitivului deciziei instanței de apel și urma să expire la data de 5 noiembrie 2022.

Dat fiind faptul că data de 5 noiembrie 2022 a fost zi de sâmbătă, iar data de 6 noiembrie 2022 – zi de duminică, prin urmare zile nelucrătoare, ultima zi de depunere a recursului, prin prisma art. 245 alin. (1) Cod administrativ, se constată a fi data de *7 noiembrie 2022*, ca următoarea zi lucrătoare.

În pofida celor enunțate supra, Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu nu a depus cererea de recurs nemotivată împotriva deciziei instanței de apel, în interiorul termenului de 30 de zile, prevăzut la art. 245 alin. (1) Cod administrativ, *depunând-o doar la 28 noiembrie 2022*, fapt inacceptabil potrivit prevederilor legale (f. d. 192-194).

De altfel, copia dispozitivului deciziei din 6 octombrie 2022 a Curții de Apel Cahul a fost notificată și reprezentantului recurentului, avocatului Vasile Șoitu, la 11 octombrie 2022, prin intermediul oficiului poștal, ceea ce se atestă prin ștampila oficiului poștal aplicată pe plicul de recepție a corespondenței și prin extrasul de pe pagina oficială web a ÎS „Poșta Moldovei”, copia căroră a fost anexată la recurs (f. d. 197, 197 verso vol. II), dar și în situația dată, recursul nemotivat depus la data de 28 noiembrie 2022, este peste termen.

Or, fiind cel interesat de soluționarea cauzei în ordine de recurs, Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu trebuia să întreprindă toate măsurile necesare de a-și proteja dreptul de acces la instanță, după cum sugerează și jurisprudența CEDO, prin efectuarea actului de procedură până la expirarea termenului prevăzut de lege, la caz, prin depunerea recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ.

În consecință, intervine aplicarea sancțiunii procedurale prevăzută la art. 246 alin. (2) lit. d) Cod administrativ de declarare a recursului inadmisibil.

Conform art. 24 alin. (1) Cod administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Buna-credință prezumă că partea este obligată să respecte termenele prevăzute de lege, or, termenul de recurs prevăzut la art. 245 Cod administrativ, este considerat un termen imperativ, absolut și peremptoriu, astfel că nerespectarea acestuia atrage ca și consecință după sine decăderea părții din dreptul de a mai exercita această cale de atac.

Totodată, admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Pe lângă acestea, instanța de recurs va reține că recurentul nu a indicat în cererea de recurs motivul omiterii termenului de depunere a recursului în conformitate cu art. 245 alin. (1) Cod administrativ, fără a solicita repunerea acestuia în termen.

Imperioase speței sunt și dezideratele statuate de CtEDO în cauza *Ponomaryov vs Ucraina*, conform căroră, deși, în speță nu este vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces după un interval considerabil de timp prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen după o perioadă îndelungată și pentru motive neconvingătoare, reprezintă o decizie care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

În acest caz, Înalta Curte a reiterat că ține de obligația părților de a lua măsurile necesare privind protecția drepturilor sale de acces la justiție. În atare circumstanțe, soluția de declarare a recursului depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, ca fiind inadmisibil, este compatibilă cu respectarea prevederilor Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea recursului ar leza principiul securității raporturilor juridice.

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara recursul depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu, ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 230, 245, 246 alin. (1) și (2) lit. d) Cod administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul depus de Dumitru Acriș, reprezentat de avocatul Vasile Șoitu se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu